

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๔๒ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา
ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๑
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง
และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเปิดการประชุม เวลา ๐๘.๔๕ นาฬิกา นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา
คนที่สอง ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือ
ปัญหาอื่นใดตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๑๓ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุม
ตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	ไม่มี
(๒) รับรองรายงานการประชุม	ไม่มี
(๓) กระทุ้งถาม	ไม่มี
- <u>เรื่องด่วน</u>	จำนวน ๓ เรื่อง

เรื่องด่วน ๑. ตั้งคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ
และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการ
ศาลปกครองสูงสุด (ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕)

ด้วยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ได้มีมติเห็นชอบให้เลื่อนตุลาการ
ในศาลปกครองชั้นต้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๑๕ (๑)
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐
จำนวน ๕ ราย และได้เสนอรายชื่อผู้ได้รับความเห็นชอบให้เลื่อนขึ้นเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป
สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดต่อนายกรัฐมนตรี บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้เสนอรายชื่อผู้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ป.ศ.) ให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดจำนวน ๕ ราย มายังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีรายชื่อ ดังนี้

๑. นางสาวผ่องพรรณ ประเสริฐพานิชการ
๒. นายประเวศ รัชผล
๓. นายวิษณุชัย ธรรมประดิษฐ์
๔. นายอนุชา ฮุนสวัสดิกุล
๕. นายศรัณยู โพธิ์รัชตางกูร

โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕ กำหนดว่า เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้วุฒิสภาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมวุฒิสภามีมติตั้งคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

๑. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
๒. นางจินตนา ชัยวรรณการ
๓. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย
๔. พลเอก ชงชัย สารสุข
๕. นายนิพนธ์ นาคสมภพ
๖. นางประยูร เหล่าสายเชื้อ
๗. นายพิศาล มาณวพัฒน์
๘. นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต
๙. นางวรารัตน์ อติแพทย์
๑๐. นายวันชัย สอนศิริ
๑๑. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร
๑๒. นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์
๑๓. นายศรีศักดิ์ วัฒนพรมงคล
๑๔. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ
๑๕. พลเอก อู๊ด เบื้องบน

โดยกำหนดเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติตั้ง

เรื่องด่วน ๒. ให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (ตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑)

ผลการพิจารณา

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นายมณฑิเตอร์ เจริญผล ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นั้น

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

คณะกรรมการธิการได้ดำเนินการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้จัดทำรายงานมาเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา และเมื่อคณะกรรมการธิการสามัญได้นำเสนอรายงานของคณะกรรมการทั้งในส่วนที่มีได้เป็นรายงานลับ และส่วนที่เป็นรายงานลับต่อที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเพื่อให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วยวิธีการออกเสียงลงคะแนนลับโดยใช้บัตรออกเสียงลงคะแนน ตามข้อบังคับ ข้อ ๖๙ (๒) ปรากฏผลการออกเสียงลงคะแนน ดังนี้

ให้ความเห็นชอบ	๑๘๗	คะแนน
ไม่ให้ความเห็นชอบ	๓	คะแนน
ไม่ออกเสียง	๖	คะแนน

ผลการออกเสียงลงคะแนนปรากฏว่า นายมณฑิเตอร์ เจริญผล ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา จึงถือว่าได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ทั้งนี้ ระหว่างดำเนินการตรวจนับคะแนนการให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานของที่ประชุมได้ปรึกษาที่ประชุมเพื่อให้นำเรื่องอื่นขึ้นมาพิจารณาในระหว่างการนับคะแนนตามข้อบังคับ ข้อ ๗๓ โดยขอให้ให้นำระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่ ลำดับที่ ๖.๑ ขึ้นมาพิจารณาก่อน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ดังนี้

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่

จำนวน ๑ เรื่อง

๖.๑ ขอให้วุฒิสภาพิจารณาเพื่อมีมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมลงมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องด่วนที่ ๓ และพิจารณาเรื่องตามระเบียบวาระต่อไปตามลำดับ ดังนี้

เรื่องด่วน ๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับแต่วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของที่ประชุมวุฒิสภา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางมนพร เจริญศรี) ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม (นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร) ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ) และผู้แทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๑,๖๑๑ คน ที่ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติ (นางสาวอรณวี ชูมาพร นางสาวนัยนา สุภาพิ่ง และนายภาคภูมิ พันธรงค์) ได้เข้าร่วมประชุมและแถลงเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติโดยเลขาธิการวุฒิสภาได้อ่านบันทึกหลักการและเหตุผลเสนอต่อที่ประชุม

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติตามข้อบังคับ ข้อ ๑๑๙ จำนวน ๔ คณะ แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม ตามลำดับ ดังนี้

๑. คณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกรรมการ (นายปัญญา งานเลิศ) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า ประเด็นระยะเวลาการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติ การกำหนดระยะเวลา ๑๒๐ วัน ตามร่างมาตรา ๒ และระยะเวลาการทบทวนร่างกฎหมายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ภายใน ๑๘๐ วัน ตามร่างมาตรา ๖๗ เพื่อรองรับสิทธิ หน้าที่ หรือสถานะทางกฎหมายหรือเรื่องใดที่เกี่ยวข้องให้แก่คู่สมรสซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณา และในทางปฏิบัติหน่วยงานจะดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ประเด็นเกี่ยวกับความละเอียดอ่อนของศาสนา ตามร่างมาตรา ๖๖ “ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่มีกฎหมายกำหนดเรื่องครอบครัวหรือมรดกไว้เป็นการเฉพาะ” เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายแล้วอาจส่งผลกระทบต่อหลักศาสนา เช่น ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม เนื่องจากการก่อตั้งครอบครัวตามหลักคำสอนเป็นเรื่องระหว่างชายหญิงเท่านั้น พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้มีสองเพศเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์มนุษย์ ดังนั้น การก่อตั้งครอบครัวของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจึงเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักคำสอนทางศาสนา โดยเห็นควรให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับจดทะเบียนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามหลักศาสนาและปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายไปพร้อมกัน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๒. คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส โดยประธานกรรมการและกรรมการ (นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์ และนายอนุพร อรุณรัตน์) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. (สมรสเท่าเทียม) อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งไม่สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายการเพิ่มประชากร เนื่องจากประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ คือ มีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด อันจะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยโดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจของประเทศ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศควรได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิการสมรส ได้แก่ สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยครอบครัว การอุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน สิทธิในการรับบุตรบุญธรรม สิทธิในการประกันสังคม สิทธิในทางทรัพย์สิน สิทธิในการให้และรับมรดก สิทธิหักค่าลดหย่อนภาษีตามประมวลรัษฎากร สิทธิในการลงนามยินยอมรักษาพยาบาล และสิทธิตามกฎหมายลักษณะละเมิด ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ รวมถึงสวัสดิการบำเหน็จบำนาญของข้าราชการเพื่อให้ครอบคลุมคู่สมรสทั้งต่างเพศและเพศเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำหรับประเด็นอายุขั้นต่ำในการหมั้นหรือการสมรส ควรเพิ่มเกณฑ์อายุเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิและเยาวชน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรฐานสากล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน รวมถึงเป็นการป้องกันปัญหาการบังคับเด็กหรือเยาวชนทำการหมั้นหรือแต่งงาน ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อีกทั้งอาจมีการตั้งครุฑก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาภาคบังคับและอาจทำให้เด็กออกจากการศึกษากลางคัน

๓. คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ โดยโฆษกคณะกรรมการ (นางสาวปิยฉุภรณ์ วันเฉลิม) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า โดยที่เหตุผลของการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในกรณีนี้เป็นไปเพื่อรองรับให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถหมั้นและสมรสกันได้ ซึ่งจะทำให้คู่หมั้นและคู่สมรสที่มีเพศเดียวกันมีสิทธิ หน้าที่ และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่หมั้นและคู่สมรสที่เป็นชายและหญิง เช่น สิทธิในการจัดการทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกัน สิทธิในการเป็นทายาทโดยธรรม สิทธิในการจัดการแทนผู้เสียหายและการดำเนินคดีอาญาต่างผู้ตาย สิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของคู่สมรส อันจะเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศให้มีตัวตนทางสังคมและได้รับการรับรองตามกฎหมาย ดังนั้น คณะกรรมการจึงเห็นด้วยในหลักการที่จะให้มีการรับรองสถานะทางครอบครัวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศดังกล่าว

๔. คณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม โดยโฆษกคณะกรรมการ (นายวันชัย สอนศิริ) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า ในประเด็นด้านศาสนาควรมีการสร้างการรับรู้ในหมู่ผู้ที่มีบถศาสนาที่มีพระเจ้าองค์เดียว (Monotheism) เพื่อให้ยอมรับได้ว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นการขยายสิทธิในการก่อตั้งครอบครัว ซึ่งศาสนิกชนของแต่ละศาสนาจะพิจารณาใช้สิทธิดังกล่าวได้ภายใต้ความเหมาะสมของหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ ทั้งนี้ องค์การทางศาสนาที่เกี่ยวข้องควรดำรงบทบาทในการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องต่อสาธารณชนเกี่ยวกับหลักการทางศาสนาดังกล่าว ตลอดจนเป็นองค์กรที่หาทางออกในเรื่องที่

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

อาจนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม รวมถึงควรเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ป้องกันหรือระงับข้อพิพาททางความคิดของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมในอนาคตอีกด้วย ประเด็นด้านวัฒนธรรมควรมีมาตรการในเชิงสังคมหรือนโยบาย เพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้เอื้อต่อการสร้างครอบครัวรูปแบบใหม่ ๆ อาทิ การกำหนดนโยบายส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสเพศเดียวกันหรือผู้ที่มีลักษณะข้ามเพศ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุตรที่มีการจดทะเบียนรับรองให้มีสิทธิและศักดิ์ศรี รวมทั้งสามารถเป็นผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลได้เช่นเดียวกับบุตรในครอบครัวทั่วไป

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นซึ่งสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและมีข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ว่า หากกฎหมายบังคับใช้แล้วต้องพิจารณาว่า สามารถใช้ชีวิตด้วยกันได้ ไม่ใช่อารมณ์ชั่ววูบ หากให้โอกาสแต่งงานกัน จดทะเบียนกันแต่ไม่นานเลิกรากัน อาจกลายเป็นปัญหาสังคม ดังนั้น ต้องช่วยกันแก้ปัญหาเรื่องนี้ด้วย เช่น ก่อนจะจดทะเบียนสมรสกัน ให้ลองใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันก่อน ๖ เดือนได้หรือไม่ เมื่อเข้าเงื่อนไขจึงค่อยจดทะเบียนสมรสกัน และเสนอให้กรมการปรับแก้ช่วงอายุในการสมรสเป็น ๒๐ ปี เพื่อป้องกันปัญหาสังคมที่จะตามมา เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ อีกทั้งเสนอให้กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับทันที ไม่จำเป็นต้องรอ ๑๘๐ วัน เพราะมีคนจำนวนไม่น้อยที่รอคอยกฎหมายฉบับนี้อยู่ ส่วนกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขได้ นอกจากนี้ ในประเด็นสิทธิรับบุตรบุญธรรม ต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะ มิใช่บุคคลเพศเดียวกันที่สมรสกันอายุ ๑๘ ปี แล้วมีสิทธิรับบุตรบุญธรรมได้ รวมถึงประเด็นการอุ้มบุญที่ควรพิจารณาให้รอบคอบ และบุตรบุญธรรมมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กทั่วไปหรือไม่ เช่น สิทธิการเบิกค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล มรดก ฯลฯ

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม (นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า การนำเสนอกฎหมายฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ให้มีการจดทะเบียนของบุคคลที่จะใช้ชีวิตร่วมกันเท่านั้น ส่วนบุตรบุญธรรมเป็นเรื่องของกฎหมายรับบุตรบุญธรรมที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบ สำหรับประเด็นสิทธิของเด็กเป็นเรื่องของกฎหมายว่าด้วยสิทธิของบุตรและบุตรบุญธรรมที่ต้องไปดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้เข้าไปก้าวล่วงสิทธิของบุตรบุญธรรมแต่อย่างใด และผู้แทนประชาชน (นายภาคภูมิ พันธรงค์) ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกวุฒิสภาที่เห็นคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเป็นอยู่ของกลุ่ม LGBTQ+ ถือเป็น การสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ในการให้สิทธิความเป็นธรรมทางเพศ

จากนั้น ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วไว้พิจารณาด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๑๔๗ เสียง ไม่เห็นชอบ ๔ เสียง จดออกเสียง ๗ เสียง และไม่ลงคะแนน ไม่มี แล้วมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒๗ คน กำหนดเวลาแปรญัตติ ๗ วันทำการตามข้อบังคับ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

จำนวน ๑๑ เรื่อง

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แผนกลยุทธ์การส่งเสริมซอฟต์แวร์แห่งชาติเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและพิจารณาเสนอแนะแผนกลยุทธ์การส่งเสริมซอฟต์แวร์แห่งชาติเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาเสร็จแล้ว (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและพิจารณาเสนอแนะแผนกลยุทธ์การส่งเสริมซอฟต์แวร์แห่งชาติเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงแห่งชาติ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) และอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแผนกลยุทธ์ซอฟต์แวร์ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี (นางสาวนฤติ ภูรัตนรักษ์) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่ารัฐบาลมีนโยบายในการสนับสนุนการสร้างพลังสร้างสรรค์หรือซอฟต์แวร์ (Soft Power) ของประเทศเพื่อยกระดับและพัฒนาความสามารถด้านความรู้ความสามารถ คิดสร้างสรรค์ของคนไทย ให้สร้างมูลค่าสร้างรายได้ รวมถึงการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาและ ศิลปวัฒนธรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำมาต่อยอดในการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนให้ได้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้ก้าวสู่ระดับโลก โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีทั้งในส่วนที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และประเทศไทยมีแหล่งมรดกของโลกและเป็นศูนย์กลางปัญญาธรรม รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความเป็นไทย (Thainess) ที่เป็นอัตลักษณ์ที่เด่นชัด

โดยจากการศึกษาเรื่องดังกล่าวพบว่า จุดแข็งของประเทศไทย คือ โอกาสในการสร้างต้นทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทย ส่วนจุดอ่อนหรืออุปสรรค คือ การส่งเสริมแบบต่างคนต่างทำ ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมท้องถิ่น มีข้อจำกัดด้านเงินทุน กฎหมาย และกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อน รวมทั้งนิยมผลิตผลจากต่างประเทศ และขาดการพัฒนาให้มีเอกลักษณ์หรือต่อยอดเพื่อสร้างความนิยมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กรรมาธิการจึงมีการกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ ๑ ประเทศไทยมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะบุคคล ปรับปรุงกฎหมาย ใช้มาตรการจูงใจทางภาษี และการวางโครงสร้างพื้นฐานตามมาตรฐานสากล กลยุทธ์ที่ ๒ การอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดมรดกวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของไทย พร้อมทั้งนำเสนอออกสู่เวทีโลก จะต้องมีการรวบรวมองค์ความรู้มรดกวัฒนธรรมของไทย ส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งเสริมการจัดงานเทศกาลประเพณีในแต่ละพื้นที่ ผลักดันอาหารไทยที่มีวัตถุดิบจากพื้นที่ชุมชนของประเทศไทย และนำเสนอเรื่องราวที่ดึงดูดใจของประเทศไทยสู่เวทีต่างประเทศ กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับงานสร้างสรรค์ของไทย ทั้งในรูปแบบของงานที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ด้วยการนำเสนอเรื่องราวความเป็นไทย และอัตลักษณ์ไทยที่โดดเด่นออกสู่สากล จะต้องมีการพัฒนางานฝีมือ งานศิลปะ และการออกแบบสื่อที่สร้างสรรค์ ผลักดันอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงในประเทศไทยให้ไปจัดจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันมวยไทยชิงแชมป์โลก

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ส่งเสริมตรารับรองคุณภาพ (Thai Select) ของไทยให้เป็นที่รู้จักในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมสินค้าสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมของไทย **กลยุทธ์ที่ ๔** ส่งเสริมให้คนไทยมีความภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต และสังคมไทยมีความสุข รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศมากขึ้น ต้องมีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นค่านิยมหลัก ผลักดันให้ประเทศเป็นศูนย์กลางการฝึกสมาธิโลก และผลักดันให้มีสถาบันภูมิภาษา และปัญญาแผ่นดิน ทั้งนี้ จากการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อมุ่งส่งเสริมวัฒนธรรม 5F ที่เป็น Soft Power ของไทยให้กลายเป็นสินค้าส่งออกทางวัฒนธรรมสำคัญของไทย ได้แก่ ๑) ด้านอาหาร ๒) ด้านภาพยนตร์ และวีดิทัศน์ ๓) ด้านแฟชั่นไทย ๔) ด้านกีฬา และ ๕) ด้านประเพณีไทย คณะกรรมการวิสามัญจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ การเตรียมความพร้อมในเชิงธุรกิจ การส่งเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและเมือง การผลักดันสู่มาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล มีการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง และจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ การส่งเสริมให้เกิดเป็น Soft Power ที่ชัดเจน ยึดหยุ่น กำหนดทิศทางการนำเสนอรูปแบบวิถีชีวิตความเป็นไทย โดยคำนึงถึงกระบวนการทางทรัพย์สินทางปัญญา สื่อ การจัดทำฉายา และในการสื่อสาร ส่งเสริมการสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมในการผลิตงานสร้างสรรค์ ทบทวนปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย มีระบบการติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินงาน จัดทำฐานข้อมูลกลาง รวมทั้งจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อขับเคลื่อน Soft Power อย่างเป็นระบบ และครบวงจร

๒. ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนเชิงบูรณาการ แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ **ระยะเร่งด่วน** กำหนดทิศทางอย่างเป็นองค์รวม เน้นหลักการฝึกอนุรักษ์สืบสานและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ของจังหวัด มีบทบาทในการวางแผนการปฏิบัติงานด้าน Soft Power ของแต่ละจังหวัด สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และปลูกฝัง Soft Power ให้แก่เด็กและเยาวชน **ระยะปานกลาง** มีการจัดทำประวัติศาสตร์ชุมชนหรือบุคคล ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชุมชน จัดทำแผนการส่งเสริมมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง จัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้เป็นมาตรฐานสากลสร้างกระบวนการบูรณาการจัดสรรงบประมาณโดยมีกลไก การดำเนินงานเชิงนโยบายและบริหารจัดการพื้นที่แต่ละพื้นที่ **และระยะยาว** มีการส่งเสริมจัดทำแผน เฉพาะ Soft Power ของแต่ละจังหวัดเชื่อมโยงในระดับชาติจัดทำความร่วมมือระดับหน่วยงาน ให้เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพที่ช่วยสร้างความมั่นคงภายในประเทศ โดยเฉพาะ เรื่องค่าความนิยมและจิตใจของคนในชาติ นอกจากนี้ การขับเคลื่อนเชิงบูรณาการในระดับหน่วยงาน ควรบูรณาการการทำงานเพื่อพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สนับสนุนส่งเสริมการแสดงดนตรี กีฬา ในต่างประเทศตามเทศกาลต่าง ๆ ความร่วมมือในการส่งเสริมการขอใบอนุญาตขึ้นทะเบียน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการต่าง ๆ อาทิ นวดไทยและสปา จัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ ตลอดชีวิต อาทิ งานฝีมือช่างวัฒนธรรม การกีฬา และอาหารไทย สนับสนุนส่งเสริมการซื้อขายและบริการของไทย สร้างแบรนด์ให้กับประเทศไทย นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาซอฟต์แวร์ และจัดตั้ง Thai handicraft Center เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ การอนุรักษ์เชิดชู และพัฒนา ผลงานหัตถศิลป์ไทย

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๓. แนวทางการพัฒนาต่อยอด มีการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่หรือ Big Data ส่งเสริมการสร้างศูนย์วิจัยเชิง Global decision เพื่อศึกษาแนวคิดความต้องการค่าความนิยมของคนทั่วโลก รวมทั้งส่งเสริมระบบการวิจัยพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อดำเนินการให้ทันเหตุการณ์ พัฒนาการเป็นแรงงานฝีมืออย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ต่อยอดต้นทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ศึกษาข้อมูล กฎระเบียบในการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด

ภายหลังที่คณะกรรมการวิชาการวิสามัญได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ขอชื่นชมการจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษานี้ การนำเสนอครอบคลุมเนื้อหาทุกเรื่องได้ดี และครอบคลุม Soft Power ทั้ง ๑๑ สาขา ที่รัฐบาลพยายามทำอยู่ และคณะกรรมการยังได้เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร ซึ่งจัดได้ว่าเป็น Soft Power ของไทยที่มีความสำคัญมาก และยังไม่ค่อยมีการกล่าวถึง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ Soft Power ทั้ง ๑๑ สาขา หรือเรื่องใด ๆ ก็ตาม สุดท้ายแล้วต้องนำเสนอความเป็นไทยออกไปสู่สากลให้ได้ เพราะหากต่างประเทศชื่นชมนิยมนามความเป็นไทยแล้ว สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ผลิตภัณฑ์ สถานที่ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องก็จะได้รับการสนับสนุนตามมาอย่างแน่นอน

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า ขอขอบคุณที่มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานเรื่องนี้จากทุกภาคส่วน โดยรายงานฉบับนี้มีการจัดทำเป็นหนังสือประกอบรายงานหลายฉบับ จึงขอฝากผลงานทั้งหมดไว้ด้วย และคณะกรรมการยินดี หากหน่วยงานใดมีความประสงค์ต้องการจะนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง
ฝึกลงสมาธิโลก ซึ่งคณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม
พิจารณาเสร็จแล้ว
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑
เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการการศาสนา (พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร) ได้เสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการมีเนื้อหาในภาพรวมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ มีหลักธรรมคำสอนที่สำคัญหลายประการ เน้นการฝึกอบรมการพึ่งพาตนเองและการมุ่งอิสรภาพ กระบวนการฝึกอบรมคนในพระพุทธศาสนา เรียกว่า สิกขา มี ๓ ขั้นตอน คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา (ศีล) อธิจิตตสิกขา (สมาธิ) และอธิปัญญาสิกขา (ปัญญา) ศีล คือ การฝึกอารมณ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ทางด้านศีล โดยควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาให้เป็นไปเพื่อการไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสมาธิ คือ การฝึกอบรมทางจิต โดยการทำให้จิตใจของคนมีคุณลักษณะที่ดี ๓ ประการ ได้แก่ สมรรถภาพจิต คือ การทำจิตให้แน่วแน่นิ่งและเข้มแข็ง คุณภาพจิต คือ การทำจิตให้อ่อนโยนนุ่มนวล และสุขภาพจิตหรืออีกนัยหนึ่ง คือ การทำจิตให้ปลอดโปร่งโล่งสบาย ทั้งนี้ สมาธิ คือ สภาวะที่จิตตั้งมั่น จดจ่ออยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระยะเวลาหนึ่ง ยืงนานเท่าใดก็ถือว่าจิตเป็นสมาธิแน่วแน่นิ่งมากขึ้น เป็นการบริหารจิตให้มีความเข้มแข็งสามารถทนต่อสภาพการต่าง ๆ ทั้งดีและไม่ดีได้ ผู้มีสมาธิดี มักจะประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน การใช้ชีวิต การแก้ปัญหาชีวิต และการทำงาน อย่างใดอย่างหนึ่ง นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพระพุทธศาสนากับประชาชนชาวไทยมีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกันมาตลอด เนื่องจากพระพุทธศาสนาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นสื่อกลาง ซึ่งวัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถาบันศาสนา เป็นศูนย์รวม และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและประชาชนชาวไทย ปัจจุบันประชาชนสามารถเข้ามาใช้พื้นที่ภายในวัด เพื่อประกอบกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ รวมทั้งฝึกการปฏิบัติสมาธิ ซึ่งการฝึกสมาธิเป็นการฝึกควบคุมความคิดและจิตใจให้จดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ โดยรู้ตัวเองว่าตนกำลังทำอะไร ควรฝึกให้มีสติอยู่ตลอดเวลา สมาธิ คือ ความตั้งมั่นหรือการรวมพลังจิต ความไม่ฟุ้งซ่านหรือจัดระเบียบความคิดเป็น ทำจิตใจให้สงบ ไม่วอกแวก ไม่คิดเรื่องต่าง ๆ ที่สับสน วุ่นวายจะทำให้เกิดความมั่นใจ แน่วแน่ เมื่อทำสิ่งใดย่อมพบความสำเร็จ เป็นพื้นฐานของ ผู้ที่มี สติสัมปชัญญะที่ดี ทำให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลง และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข การฝึกสมาธิ ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้พอสมควร เมื่อซักซ้อมปฏิบัติอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้ง จนได้ดวงปฐมมรรค แล้วก็ให้หมั่นระคองรักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่าได้ที่พึงของชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

ในการนี้ คณะกรรมการธิการเห็นว่า การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิ โลกเป็นการส่งเสริมการพัฒนาจิตใจและจะสามารถลดและบรรเทาปัญหาทางสังคมและจิตใจได้ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญในเรื่องซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) เพื่อสนับสนุน นำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างเศรษฐกิจ พร้อมยกระดับประเทศไทยในเวทีโลก มุ่งสร้างรายได้เข้าประเทศ จึงพิจารณาศึกษาเรื่องนี้ภายใต้เจตนารมณ์สำคัญในการที่มุ่งให้สังคมมีความสุขความสันติ ให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักในเวทีโลกและสนใจที่จะเดินทางมาเพื่อการปฏิบัติสมาธิ รวมทั้งมุ่งสร้างรายได้เข้าประเทศ ตามนโยบายรัฐบาล ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยและชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติสมาธิ ในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้เกิดแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับ อย่างเป็นสากล และเป็นศูนย์กลางการฝึกสมาธิโลกอย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมการ ธิการจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendations) ได้แก่ เสริมสร้าง การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติสมาธิ รวมถึงประโยชน์ของการส่งเสริมการปฏิบัติสมาธิ ส่งเสริมการปฏิบัติสมาธิด้วยกลไกพลังสร้างสรรค์ (Soft Power) ส่งเสริมและสร้างการยอมรับถึง การปฏิบัติสมาธิของประเทศไทยในระดับสากล และส่งเสริมการฝึกปฏิบัติสมาธิโดยการกำหนดเป็น วาระแห่งชาติในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๒. ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ (Operational Recommendations) ได้แก่ ยกระดับ การสร้างการยอมรับประเทศไทยเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลกในระดับสากลที่เป็นรูปธรรม จัดตั้ง หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการศูนย์กลางฝึกสมาธิเป็นการเฉพาะ จัดให้มีช่องทางการฝึกปฏิบัติสมาธิ ในรูปแบบออนไลน์ (Online Platform) ยกระดับมาตรฐานและคุณภาพของการฝึกปฏิบัติสมาธิของประเทศ ในปัจจุบันให้เป็นมาตรฐานได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล ส่งเสริมการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกปฏิบัติสมาธิ และความพร้อมของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลกที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เสริมพลังการขับเคลื่อนความสำคัญของสมาธิ และการฝึกปฏิบัติสมาธิด้วยการเพิ่มคุณค่า (Adding Value) ทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกหน่วยงานต้องฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้เกี่ยวกับ สมาธิ ผ่านกลไกของงบประมาณการฝึกอบรมที่เอื้อให้บุคลากรสามารถไปฝึกปฏิบัติสมาธิได้ ภายใต้หลักสูตรที่เหมาะสม และจัดหลักสูตรการฝึกสมาธิให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ เด็กและเยาวชนผู้ต้องถูกควบคุมของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ต้องถูกคุมประพฤติ โดยกรมคุมประพฤติ

๓. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (Other Recommendations) ได้แก่ การปรับปรุงกฎระเบียบ ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพในการส่งเสริมให้ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก และรัฐบาลจะต้องเป็นเจ้าภาพหลักและจริงจังในการขับเคลื่อน ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุม ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า (๑) ข้อมูลที่มีการรับฟัง ความคิดเห็นแบบเฉพาะเจาะจงในหน้า ๑๘๑ เสนอให้มีการรับฟังจากนายวันชัย สอนศิริ ด้วย เนื่องจากเป็นผู้ที่ปฏิบัติจริงในการสวดมนต์ไหว้พระ และทำสมาธิ ในทุกวันเสาร์ ณ วัดไก่เตี้ย (๒) ควรส่งรายงานการพิจารณาศึกษาให้แก่นักการเมือง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสมาธิ มีหลักการ ในการเป็นนักการเมืองที่ดีและทำหน้าที่แทนประชาชน (๓) ควรคำนึงถึง (ก) ทศนคติของประชาชน ที่มีต่อพุทธศาสนา เนื่องจากปัจจุบันค่านิยมทางพุทธศาสนาถูกบิดเบือน อาทิ มีพุทธพาณิชย์ ในการโฆษณาและทำการค้าที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปเครื่องและอื่น ๆ ซึ่งไม่ถูกต้อง เหมาะสม (ข) วิกฤตศรัทธาในพระพุทธรูป อาทิ หัวโล้นห่มผ้าเหลือง และ (ค) ความแตกต่างกัน ของมิจฉาสมาธิและสัมมาสมาธิ เพราะมิจฉาสมาธิจะไม่ทำให้เกิดปัญญา สัมมาสมาธิเท่านั้นที่ทำให้ เกิดปัญญา เมื่อมีปัญหาที่มีการเรียนรู้ในการนั่งสมาธิที่ถูกต้องจะก่อให้เกิดเป็นอุปนาสมาธิในที่สุด (๔) ควรให้ความสำคัญกับ “กาย” และ “จิต” ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” เมื่อร่างกาย และจิตใจสมบูรณ์แล้วจึงส่งเสริมสมาธิ ซึ่งสมาธิจะทำให้ประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ควรสนับสนุน พื้นฐานในชีวิต ๔ ประการด้วย ได้แก่ มีภาวะจิตที่สงบสุข มีภาวะโภชนาการที่สมดุล มีการออกกำลังกายที่เหมาะสม และพักผ่อนให้เพียงพอ ตลอดจนสนับสนุน “บุญ” หรือความประพฤติชอบ ทางกาย วาจาใจ ประกอบไปพร้อมกันด้วย (๕) ความในวรรคสอง ของหน้า ๘๑ ที่ว่า “๑) บรรลุปฐมฌาน เป็นอาการที่จิตเป็นสมาธิในระดับสูงสุด หรือขั้นอุปนาสมาธิจัดเสียซึ่งอารมณ์ต่าง ๆ คงเหลือแต่ วิตก วิจาร์ ปิติ สุข และเอกัคคตา” เห็นควรให้มีการตรวจทานความถูกต้อง และ (๖) ขอให้ชี้แจงว่า การส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก เป็นการฝึกประเภทใดใน ๔ ประเภทนี้ ได้แก่ ฝึกจิต ฝึกสมาธิ ฝึกวิปัสสนา และฝึกกรรมฐาน เนื่องจากมีความแตกต่างกัน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม (พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า เนื่องจากนายวันชัย สอนศิริ เป็นกรรมการธิการในคณะกรรมการธิการการศาสนาฯ จึงไม่มีการรับฟังความคิดเห็นแบบเฉพาะเจาะจงในส่วนของคุณายวันชัยแต่อย่างใด ในประเด็นที่ต้องมีการตรวจทานในหน้า ๘๑ คณะกรรมการจะนำไปตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งเนื่องจากข้อมูลบางส่วนนำมาจากงานวิจัย ประเด็นเรื่องการฝึกสติ ฝึกสมาธิเป็นระดับการฝึก ส่วนการฝึกวิปัสสนากรรมฐานเป็นหลักสูตรของการฝึก สำหรับข้อเสนอในประเด็นอื่น ๆ คณะกรรมการขอรับไว้เพื่อพิจารณาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง โครงการโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเชื้อเพลิงชีวภาพที่เกิดจากการหมักขยะอินทรีย์และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร : กรณีศึกษาอำเภอบพพะ จังหวัดตาก ซึ่งคณะกรรมการการพลังงานพิจารณาเสร็จแล้ว (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการการพลังงาน คนที่สี่ (พลเอก อุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์) และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะทำงานพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาขยะให้กับชุมชนระดับอำเภอให้เป็นพลังงาน : กรณีศึกษาพื้นที่อำเภอบพพะ จังหวัดตาก (พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า คณะกรรมการได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่อำเภอบพพะ จังหวัดตาก เกี่ยวกับปัญหาขยะอินทรีย์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ต้นและใบข้าวโพด) ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่กำจัดโดยการเผา ทำให้เกิดปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 ภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง จึงได้พิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสำหรับเป็นเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้าให้กับชุมชน ในพื้นที่อำเภอบพพะ จังหวัดตาก เพื่อเป็นต้นแบบโรงไฟฟ้าขยะระดับชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ และสร้างความมั่นคงของระบบไฟฟ้าในพื้นที่ระดับชุมชนอันจะช่วยลดปริมาณขยะได้อย่างยั่งยืนและครบวงจร ซึ่งอาศัยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยในพื้นที่ดังกล่าวมีขยะอินทรีย์ที่สำคัญ คือ ขยะเศษพืชจากการเกษตร แบ่งเป็น ๒ ประเภทหลัก คือ ๑) ขยะจากการปลูกผัก และ ๒) ขยะจากการทำพืชไร่ ซึ่งโครงการกำจัดขยะมูลฝอยและนำมาเป็นเชื้อเพลิงสำหรับการผลิตไฟฟ้าภายในพื้นที่อำเภอบพพะ จังหวัดตาก เป็นโครงการที่มีความเหมาะสมในการลงทุน โดยมีเวลาคืนทุน ๕.๘๕ ปี และมีผลตอบแทน Internal rate of Return ๑๕.๙๙ เปอร์เซ็นต์ จึงเป็นระบบการจัดการขยะต้นแบบที่เหมาะสม

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดำเนินการต่อไป

๔.๔ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการขยะชุมชน ซึ่งคณะกรรมการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาเสร็จแล้ว (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์) และรองประธานคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คนที่สาม ในฐานะประธาน คณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง โชติเกษ) ได้ร่วมกันเสนอรายงาน ต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า การปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมของการพัฒนาทั้งจากปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอกประเทศในช่วงของการพัฒนา เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศ รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากร ก่อให้เกิดปัญหาขยะชุมชน ในขณะที่การแก้ไขปัญหา ขยะชุมชนยังขาดประสิทธิภาพ ขาดความร่วมมือจากผู้ก่อให้เกิดขยะชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังคงใช้วิธีการจัดการขยะชุมชนที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ของประชาชน เช่น กลิ่นเหม็น น้ำชะขยะปนเปื้อนแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค และเกิดมลพิษทางอากาศ รวมทั้งก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีขยะชุมชนเกิดขึ้น ๒๕.๗ ล้านตัน หรือ ๗๐,๔๑๑ ตัน/วัน ขยะชุมชนจำนวนนี้ ถูกลดปริมาณ ณ แหล่งกำเนิดเพียง ๑.๗ ล้านตัน (ร้อยละ ๖.๖) และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ๘.๘ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๔.๓) ถูกกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ ๙.๘ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๘.๑) และมีขยะชุมชน ที่กำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ ๕.๔ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีสถานที่กำจัดขยะชุมชน ที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้น ๒,๐๗๔ แห่ง แต่เป็นสถานที่กำจัดขยะชุมชนที่ถูกหลักวิชาการเพียง ๑๑๑ แห่ง (ร้อยละ ๕.๓) และไม่ถูกหลักวิชาการ ๑,๙๖๓ แห่ง (ร้อยละ ๙๔.๖๕) การกำจัดขยะชุมชนที่ไม่ถูกหลัก วิชาการที่ อปท. ส่วนใหญ่ใช้ คือ การเทกอง (Open Dump) และการเผากลางแจ้ง (Open Burn) ทั้งยังมีขยะตกค้างตามสถานที่กำจัดขยะชุมชน ๙.๙๑ ล้านตัน ซึ่งจังหวัดที่มีขยะชุมชนตกค้างสะสม มากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ ๑.๙๓ ล้านตัน รองลงไป คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๓๕ ล้านตัน และการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็น ปฏิรูปที่ ๕ เรื่อง สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ในส่วนของขยะชุมชนนั้นก็ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ส่วนใหญ่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดงบประมาณ ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูป โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับสถานการณ์และ การจัดการขยะชุมชนพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับขยะชุมชนไม่สอดคล้องกัน ไม่สะท้อนปัญหาและข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความเข้าใจ ในหลักการ หลักเกณฑ์การจัดการและนิยามของขยะชุมชนไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

การจัดการขยะชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องและครบถ้วน คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ประเด็นปัญหา สาเหตุ และอุปสรรคของการจัดการขยะชุมชน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดการขยะชุมชนให้รัฐบาลดำเนินการต่อไป

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า จากรายงานของคณะกรรมการกล่าวว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนหลายฉบับ แต่คณะกรรมการเสนอให้รัฐตรา “พระราชบัญญัติการจัดการขยะชุมชน” เป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนของประเทศ จึงขอสอบถามว่ามีพระราชบัญญัติดังกล่าวที่สำคัญและเร่งด่วนเพียงฉบับเดียวหรือไม่ และมีความจำเป็นเพียงใดที่จะต้องมีคณะกรรมการจัดการขยะชุมชนแห่งชาติ

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา รองประธานคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คนที่สาม ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญส่ง ไข่เกษ) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า จากข้อเสนอของคณะกรรมการมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนหลายฉบับ แต่ศักยภาพในการจัดการขยะของแต่ละชุมชนนั้นไม่เท่ากัน และมีการตีความกฎหมายต่างกัน รวมถึงบทบัญญัติของกฎหมายแต่ละฉบับมีบทลงโทษที่แตกต่างกัน ดังนั้น คณะกรรมการจึงเสนอให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนเพียงฉบับเดียวเป็นกฎหมายหลักของประเทศ และจำเป็นต้องมีคณะกรรมการจัดการขยะชุมชนแห่งชาติ เพื่อดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและการตรากฎหมายลำดับรอง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๕ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญศึกษากรณี : การบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ซึ่งคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายก้านรงค์ จันทิก) และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๔ (นายประมนต์ สุธีวงศ์) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า การพิจารณาศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระ ๕ องค์กร คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยศึกษาการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการขององค์กรอิสระ พบปัญหาอุปสรรคและมีข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๑. การบังคับใช้กฎหมาย องค์กรอิสระมีการออกอนุบัญญัติที่เพียงพอในการปฏิบัติงานให้ตรงกับเจตนารมณ์หรือจุดมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และมีปัจจัยที่ทำให้องค์กรอิสระสามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเกิดขึ้นจากสาเหตุกลไกของกฎหมาย เช่น การกำหนดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งแทนคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด สาเหตุจากกระบวนการของกฎหมาย เช่น การกำหนดการเลือกไข้วทำให้ผู้เลือกไม่สามารถตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มอื่นได้ และสาเหตุจากการกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายที่ไม่เหมาะสม เช่น ระยะเวลาการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่น้อยเกินไปส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบ รวมทั้งสาเหตุจากขั้นตอนตามกฎหมายที่ไม่เหมาะสม ในส่วนของขัดข้องของการใช้กฎหมายกรณีที่องค์กรอิสระยังไม่ได้ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด จำแนกเป็นข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับความไม่ครอบคลุมและเหมาะสมของกฎหมาย เช่น การไม่กำหนดอำนาจใกล้เคียงของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ทำให้อำนาจหน้าที่ของ กสม. ไม่สอดคล้องกับหลักการปารีส ข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชน เช่น การขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการให้รางวัลแก่ผู้ชี้เบาะแสการกระทำไม่สุจริตในการเลือกตั้ง และข้อขัดข้องซึ่งเป็นความเห็นต่างของหน่วยงาน เช่น กรณีสำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นต่างกรณีประเด็นกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

๒. การบริหารจัดการองค์กร เป็นการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการบูรณาการ และนโยบายเชิงรุกด้านการป้องปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้มีการทำงานในลักษณะความร่วมมือระหว่างองค์กรอิสระด้วยกัน และการทำงานเชิงรุก แต่เนื่องจากแต่ละองค์กรอิสระมีอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกันและขาดกลไกการติดตาม ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการร่วมมือ จึงควรจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมกัน ๓ ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบการใช้อำนาจ ด้านการพัฒนาระบบป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และด้านการพัฒนาคน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. ข้อเสนอแนะ การบังคับใช้กฎหมายต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ มีการประเมินขั้นพื้นฐานและการประเมินประสิทธิภาพที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน รวมทั้งต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดและการวัดค่าเป้าหมายเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ กรณีข้อขัดข้องของกฎหมายที่เกิดจากข้อพิจารณาที่แตกต่างกัน ควรมีการวางแนวทางการปฏิบัติและทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติให้เกิดความชัดเจน ควรเร่งแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องของกฎหมายที่เกิดจากความเห็นต่างของหน่วยงานที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ นอกจากนี้ สำนักงานขององค์กรอิสระควรเน้นเรื่องกลยุทธ์การสร้างความรู้ให้กับประชาชน เพื่อให้รู้เท่าทันและตระหนักถึงสิทธิของตนเอง ตลอดจนการใช้อำนาจที่บิดเบือนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรอิสระควรให้ความสำคัญเรื่องการบูรณาการร่วมกันทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการของแต่ละองค์กรอิสระต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดประเด็นและแนวทางการบูรณาการร่วมกัน และเร่งจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างองค์กรอิสระเพื่อปรับปรุงพัฒนากลไก และกระบวนการต่าง ๆ ในการป้องปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและการทำงานในเชิงรุกให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา ดำเนินการต่อไป

๔.๖ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง บทบาทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ประเทศไทย (TFEX) กับความมั่นคงภาคอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งคณะกรรมการ การเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการด้านตลาดทุน และ ธุรกิจประกันภัย (นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์) และกรรมการผู้จัดการบริษัทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (นางสาวรินใจ ชาครพิพัฒน์) ได้ร่วมกันเสนอรายงาน ต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า โดยที่ราคาซื้อขายสินค้าเกษตรได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัยที่ส่วนใหญ่ อยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกรและผู้ผลิต ตลาดโลกจึงได้มีการพัฒนากลไกการซื้อขาย เพื่อให้มี เครื่องมือบริหารความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของราคา ที่เรียกว่า “สัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า” หรือ Agricultural Futures โดยเมื่อมีผู้ร่วมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่หลากหลาย และมีปริมาณ การซื้อขายจำนวนมากก็จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องในสินค้าเกษตรเกิดความเชื่อถือในราคาซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าและเป็นสาเหตุให้ราคาซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าถูกนำมาเป็นราคาอ้างอิง สำหรับซื้อขายสินค้าเกษตรในตลาดซื้อขายสินค้าจริง

“ตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า” เป็นศูนย์กลางการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่จัดตั้งเป็นทางการ ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายตกลงจะซื้อขายสินค้า โดยกำหนดราคาตั้งแต่วันนี้ แต่ส่งมอบและ ชำระเงินในอนาคต เพื่อเป็นเครื่องมือบริหารความเสี่ยงจากการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าอ้างอิง ทั้งนี้ ผู้ซื้อและผู้ขายไม่จำเป็นต้องถือสัญญาไว้จนครบกำหนด แต่อาจซื้อขายกันเพื่อเปลี่ยนมือได้ โดยบทบาท ของสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ได้แก่ เป็นราคาอ้างอิงในการซื้อขายในตลาดส่งมอบจริง เป็นเครื่องมือ ในการบริหารความเสี่ยงด้านราคา สำหรับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ จำกัดปัจจัยเสี่ยง ภายในและภายนอก เช่น การควบคุมราคาต้นทุนสินค้า การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ล่วงหน้า และเป็นเครื่องมือทางการเงินให้ผู้ร่วมตลาดสามารถทำกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคา หรือทิศทาง การขึ้นลงของราคาสินค้าอ้างอิง สำหรับการศึกษายบทบาทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเทศไทย (TFEX) กับความมั่นคงภาคอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อผลักดันให้บริษัทตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (Thailand Futures Exchange) หรือ TFEX มาเป็นกลไกหรือเครื่องมือ ที่สำคัญในการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงด้านการเกษตรของไทย และเพิ่มขีดความสามารถ ทางการแข่งขันให้แก่เกษตรกร โดยเน้นสินค้าอย่างพาราเป็นต้นแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการขยายไปยังสินค้า

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

เกษตรกรอื่น ๆ โดยผลการศึกษาพบว่า การซื้อขายยางพาราล่วงหน้าใน TFEX ยังมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น (๑) จำนวนผู้ร่วมตลาดที่เข้าซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจำกัดและขาดผู้ซื้อในประเทศ (๒) ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร เช่น โรงงานแปรรูป หรือผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ไม่เข้าร่วมตลาดเนื่องจากคุ้นชินกับการซื้อขายโดยตรงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (๓) ข้อจำกัดด้านนโยบายการซื้อขายสินค้าเกษตรของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ (๔) ขาดการส่งเสริมหรือสนับสนุนด้านนโยบายการลงทุนในสินค้าเกษตรจากภาครัฐ (๕) ตัวกลางผู้ให้บริการมีจำนวนจำกัด เนื่องจากโบรกเกอร์ใน TFEX ส่วนใหญ่ขาดความชำนาญในสินค้าเกษตร ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของ TFEX คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะว่า ต้องเพิ่มจำนวนผู้ร่วมตลาดผลิตภัณฑ์ยางพารา โดยการสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ต้องมีการซื้อขายผลิตภัณฑ์ยางพาราใน TFEX มากขึ้น ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าใน TFEX โดยการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ การใช้ประโยชน์จากสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดเกษตรกร เช่น ธ.ก.ส. และเกษตรจังหวัดเข้าอบรมพัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกร

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า นอกจากสินค้ายางพาราแล้วสมควรส่งเสริมให้มีการซื้อขายล่วงหน้า “ข้าว” ด้วย ซึ่งจะทำให้ทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการการผลิตและวัตถุดิบได้ และควรมีการวางมัดจำเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การซื้อขายล่วงหน้าย่อมมีความเสี่ยงอันเกิดจากราคา เนื่องจากตกลงซื้อขายวันนี้แต่ส่งมอบในอนาคต อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรามีความผันผวน ดังนั้น จึงควรต้องตกลงให้ชัดเจนว่า ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่ โดยต้องกำหนดไว้ในสัญญา และเห็นว่า TFEX จะต้องเปิดกว้างมากขึ้น ทั้งการกำหนดเงื่อนไขและผู้เล่น ซึ่งหากมีจำนวนมากจะทำให้ราคาสินค้าในตลาดสูงขึ้น นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ควรมีนโยบายปล่อยสินเชื่อสำหรับการลงทุนใน TFEX เพื่อเป็นการเพิ่มผู้เล่นให้มากขึ้น และควรสร้างคู่แข่งให้มีความหลากหลาย เพราะหากมีการแข่งขันสูงจะทำให้ราคาสูงขึ้นด้วย

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการด้านตลาดทุนและธุรกิจประกันภัย (นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภาและขอรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๔.๗ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

โฆษกคณะกรรมการในฐานะประธานคณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นายเฉลา พวงมาลัย) และนายกฤษฎา คำอาจ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ในฐานะคณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการมีเนื้อหาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ควรมีการทบทวนการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนงานโดยจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา และกำหนดภารกิจหน้าที่ในการปฏิบัติราชการ การบริหาร และการจัดการศึกษามัธยมศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพของงาน มีการประสานเชื่อมโยงภารกิจไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาถือเป็นหน่วยงานในการประสานและเชื่อมโยงกลไกการขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้สามารถบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายและเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งการจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา จะเกิดประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ (๑) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษามัธยมศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๒) ส่งเสริมสนับสนุนงานนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการจัดการมัธยมศึกษาเพื่อร่วมกัน “พลิกโฉมการมัธยมศึกษาสู่ยุคดิจิทัล” (Transforming Education to Fit in the Digital Era) (๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัด สหวิทยาเขต และศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้จังหวัด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษามัธยมศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (๔) กำหนดและพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษา (๕) ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนความร่วมมือในการสร้างภาคีเครือข่ายกับหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล หรือระดับนานาชาติ (๖) ส่งเสริม สนับสนุน และบริการด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยี รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ให้เกิดประสิทธิภาพ และยกระดับคุณภาพการจัดการมัธยมศึกษาให้สูงขึ้น (๗) พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด และ (๘) ส่งเสริม สนับสนุน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

และพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้เป็นพลวัตและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาข้างต้น คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ (๑) ควรกำหนดกรอบแนวคิดการจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาสู่คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) ควรเร่งรัดดำเนินการยกระดับสำนักบริหารการมัธยมศึกษา (สบม.) ให้เป็นกรมการมัธยมศึกษาโดยเร่งด่วน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (๓) ควรเร่งรัดการพิจารณาขอย้าย โครงสร้าง และภารกิจ ในช่วงเปลี่ยนผ่านหรือรอการดำเนินการตามขั้นตอน และควรมีการปรับระบบบริหารจัดการภายในกรมการมัธยมศึกษารองรับภารกิจใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น และ (๔) ควรเร่งรัดการพิจารณาปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในกรมการมัธยมศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาโดยแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการจัดวางระบบสำนักงาน กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งระบบ ตลอดแนวจากส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถานศึกษา และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในภารกิจ ในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยแยกระบบการศึกษาแต่ละระดับออกจากกัน เริ่มตั้งแต่ระดับเด็กเล็กและเด็กปฐมวัย ระดับประถมศึกษา (ป.๑ - ป.๖) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ม.๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔ - ม.๖) ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับกรอบการจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา โดยมีการศึกษา คำนวณ และประเมินผล ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร อย่างละเอียดรอบคอบ

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา โฆษกคณะกรรมการในฐานะประธานคณะทำงานได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า คณะกรรมการขอรับข้อเสนอแนะของสมาชิกไปพิจารณาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการเพื่อจัดตั้งกรมการมัธยมศึกษา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

**๔.๘ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสานพลังรับมือสังคมสูงวัยระดับตำบล
ซึ่งคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ
และผู้ด้อยโอกาสพิจารณาเสร็จแล้ว**

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (นายวัลลภ ตังคณานุกาญจน์) ประธานคณะอนุกรรมการติดตามการปฏิรูป ด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย (นายอำพล จินดาวัฒนะ) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการตำบลเข้มแข็งที่นำไปสู่การบูรณาการ รองรับสังคมสูงวัย เพื่อสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัย และเพื่อให้ได้ ข้อเสนอแนะ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ตำบลเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศและใกล้ชิด ประชาชนมากที่สุด โดยมีจุดพลัง คือ ท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาสังคม และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ สามารถประกอบเป็น “ระบบการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วนได้ ทุกภาคส่วนจากภายนอกตำบล สามารถเข้ามาสนับสนุน ตอบสนองต่อบริบท สถานการณ์และความต้องการของชุมชน ระบบรองรับ สังคมสูงวัยเป็นความพยายามสร้างการมีส่วนร่วมและการเป็นภาคีหุ้นส่วนของจุดพลังในพื้นที่ เพื่อให้เกิด ระบบจัดการตนเอง และระบบรองรับสังคมสูงวัยไม่สามารถแยกออกจากบริบทของตำบลและ ชุมชนเข้มแข็ง ทั้งในส่วนของกระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งจากการถอดบทเรียนจากกรณี ศึกษา ๓๐ ตำบล พบว่า องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบรองรับสังคมสูงวัยโดยใช้ตำบล เป็นฐาน ต้องยึดหลักการสำคัญ ๕ ประการ คือ (๑) การทำความเข้าใจความหมายและแนวคิดสังคมสูงวัย (๒) ต้องส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในตำบลมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะตั้งแต่เริ่มต้น (๓) การทำงานด้วยข้อมูล เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนร่วมกัน (๔) ตำบลจัดการ ตนเอง ทุกภาคส่วนยึดตำบลเป็นที่ตั้ง โดยพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายที่หน่วยงาน องค์กร และภาคี เครือข่ายในตำบลสามารถร่วมกันปฏิบัติได้จริง และ (๕) การเชื่อมโยงและต่อยอดทุนเดิมของพื้นที่ เพื่อรองรับสังคมสูงวัย และองค์กรหลักที่สร้างปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตำบล ทั้งองค์กรในระดับ ตำบลที่เป็นภาคประชาชน องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่ ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากการศึกษาการทำงานของ ๓๐ ตำบล มีการดำเนินงาน หลายมิติ ได้แก่ ๑) มิติเศรษฐกิจ พัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชน ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจ ชุมชน ส่งเสริมการออมรูปแบบตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน และยกระดับกองทุนสวัสดิการชุมชน ๒) มิติสภาพแวดล้อม ปรับเปลี่ยนวิถีคิด ปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ กลไกการทำงานใหม่ โดยการมีส่วนร่วมปรับปรุงที่อยู่อาศัย พัฒนากองทุนช่างชุมชน บูรณาการงบประมาณ ๓) มิติสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพชุมชนโดยแนวคิด “สร้าง นำ ช่อม” ดูแลคนทุกกลุ่มวัย ส่งเสริมการออกกำลังกาย รูปแบบต่าง ๆ สร้างความมั่นคงด้านอาหารและส่งเสริมการพัฒนาระบบการผลิตอาหารปลอดภัย ๔) มิติสังคม ขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชนและผู้สูงอายุ สนับสนุนการรวมกลุ่ม และกิจกรรมของคนในชุมชน จัดทำธรรมนูญเพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ สืบสาน ภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น รวมทั้งเสริมพลังเครือข่ายและการสร้างกลไกชุมชน นอกจากนี้ คณะกรรมการ ได้มีข้อเสนอแนะ ๒ ประการ คือ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๑. ในระดับมหภาคและนโยบาย ควรพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงาน การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบและเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี แล้ว คือ รายงานการพิจารณา เรื่อง การสานพลังเชิงระบบรับมือสังคมสูงวัย รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาระบบกิจการผู้สูงอายุรองรับสังคมสูงวัย และรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ระบบ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงของประเทศไทย

๒. การขับเคลื่อนในระดับตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในตำบล ควรนำข้อเสนอในรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วน และรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการพัฒนาระบบข้อมูล ตำบล รองรับการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วนตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งคณะกรรมการได้จัดทำและที่ประชุมวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ และเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว มาพิจารณาใช้กับการดำเนินงานสานพลังขับเคลื่อนงานรองรับ สังคมสูงวัยในระดับตำบล และกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีภารกิจและการดำเนินงานในระดับตำบล รวมไปถึงจังหวัดและอำเภอ ควรสนับสนุนโครงการและ งบประมาณให้มีกระบวนการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนและประสบการณ์การขับเคลื่อน งานรับมือสังคมสูงวัยในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดงานให้เติบโตก้าวหน้า ซึ่งจะเป็น การบูรณาการในการพัฒนาคนและพัฒนาชุมชนและสังคมไปพร้อมกัน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการฯ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดำเนินการต่อไป

๔.๙ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาของเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ซึ่งคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายก้านรงค์ จันทิก) และโฆษกคณะกรรมการฯ ในฐานะรองประธานคณะกรรมการรององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๑ คนที่หนึ่ง (นายชิตติศ อาชวคุณ) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า จากการพิจารณา ศึกษาพบปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้เด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงสิทธิการศึกษาแตกต่างกัน โดยในกลุ่มเด็กทั่วไปมีปัญหาหรืออุปสรรค ๔ ประการ ได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ คุณภาพ การศึกษา ภาษาและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความยากจนและยาเสพติด ส่วนกลุ่มเด็กกำพร้า ที่ครอบครัวได้รับการรับรองจากคณะกรรมการ ๓ ฝ่าย (ฝ่ายปกครอง ฝ่ายทหาร และฝ่ายตำรวจ) นอกจากปัญหาที่พบจากกลุ่มเด็กทั่วไปแล้ว ยังพบปัญหาที่ทำให้ต้องออกจากระบบการศึกษา โดยข้อมูล

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

จากรายงานการศึกษาเกี่ยวกับเด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้สูงอายุและญาติ เนื่องจากผู้ปกครองที่เหลือน้อยต้องออกไปหารายได้เลี้ยงครอบครัวมากขึ้น ทดแทนกับสมาชิกครอบครัวที่บาดเจ็บและเสียชีวิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องออกจากโรงเรียนระหว่างภาคเรียน เพราะขาดผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่ มีปัญหาสุขภาพจิต เก็บตัว และมีปัญหาด้านพฤติกรรม ในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเงินเยียวยายังมีการนำเงินที่ได้ไปใช้ชำระหนี้ หรือประโยชน์อื่นของครอบครัว ทั้งนี้ พบว่าประมาณร้อยละ ๑๐ - ๒๕ ของกลุ่มตัวอย่างจ่ายค่านายหน้าเพื่อเข้าถึงสิทธิการเยียวยา และกลุ่มตัวอย่างไม่รู้สิทธิอยากเรียนในระบบโรงเรียนร้อยละ ๑๓ ของกลุ่มตัวอย่างต้องออกจากโรงเรียนเนื่องจากเรียนหนังสือไม่ได้ โดยเด็กผู้ชายมีความเสี่ยงสูงในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด หรือเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันสมควร และสำหรับกลุ่มเด็กกำพร้ากลุ่มที่ครอบครัวไม่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการ ๓ ฝ่าย นอกจากปัญหาเช่นเดียวกับที่พบในเด็กทั่วไปและเด็กกำพร้าที่ครอบครัวได้รับการรับรองจากคณะกรรมการ ๓ ฝ่ายแล้ว ยังพบปัญหาที่ทำให้เด็กต้องออกจากระบบการศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาต่อ เนื่องจากขาดผู้ดูแลและครอบครัวยากจน

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มความสามารถของมนุษย์และการพัฒนาประเทศในทุก ๆ มิติ ซึ่งการจัดการศึกษานั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้คนซึ่งเป็นผู้รับบริการด้านการศึกษา คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญซึ่งจะทำให้เด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร คือ เด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เรียนที่สถาบันศึกษาปอเนาะโดยเน้นการเรียนรู้อาเซียนและวัฒนธรรมอิสลาม ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการแข่งขันเพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและระดับที่สูงขึ้น ทำให้เด็กขาดโอกาสในการเรียนระดับอุดมศึกษาและระดับที่สูงขึ้น ประกอบกับครูผู้สอนในสถาบันปอเนาะไม่ได้เป็นครูประจำ ทำให้มีข้อจำกัดในการให้ความรู้และความเข้าใจเพิ่มเติมกรณีเด็กนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจบทเรียน ปัญหาความยากจน การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่ายยิ่งขึ้นและมีผลการเรียนที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาอันเป็นไปตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งบัญญัติรับรองสิทธิการได้รับการศึกษาไว้ จึงเห็นควรเสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสิทธิเข้าถึงทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นภายใต้หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และ (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และ (๕) เช่น การหยิบยกเรื่องการเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาพิจารณา และประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

เพื่อพิจารณาวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น อาทิ ควรส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ให้สอดคล้องกับบริบทและเพิ่มศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงการศึกษาที่มีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากยิ่งขึ้น ฯลฯ อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงการศึกษาได้มากยิ่งขึ้นนั้น ควรพิจารณาให้ครอบคลุมและครบถ้วน เช่น การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการจัดหาบุคลากรที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการตามนโยบาย

ภายหลังที่คณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นสรุปได้ว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น อดีตประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษได้ให้แนวทางการแก้ปัญหา คือ การสร้างความเป็นธรรม การเสริมความเป็นไทย และปัญหาการศึกษาในระดับมัธยม คือ เด็กในพื้นที่เรียนในโรงเรียนของรัฐเพียงร้อยละ ๒๐ และเรียนในโรงเรียนเอกชนร้อยละ ๘๐ และควรให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นบุตรของผู้ที่เห็นต่างก็ตาม นอกจากนี้ ควรจัดการศึกษาในระบบร่วมกันระหว่างโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนให้มีโอกาสเรียนร่วมกัน เพื่อนำไปสู่สังคมพหุวัฒนธรรม

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายกัณตพงศ์ จันทิก) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า รายงานของคณะกรรมการฯ มุ่งเน้นถึงปัญหาอุปสรรคของเด็กในพื้นที่ชายแดนใต้ และมีข้อเสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสิทธิเข้าถึงทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นภายใต้หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และขอรับข้อสังเกตไปดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๑๐ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาและผู้หนีภัยความไม่สงบจากเมียนมาในประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการการต่างประเทศพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการการต่างประเทศได้มีหนังสือขอเลื่อนการพิจารณารายงานฉบับนี้ไปในวันอังคารที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ เนื่องจากติดภารกิจสำคัญ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้เลื่อนการพิจารณา

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๔.๑๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “บทบาท หน้าที่ อำนาจ และการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ ๒๕๖๗” ซึ่งคณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วม ของประชาชนพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

กรรมการธิการในฐานะประธานคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการ ปฏิรูปประเทศและการจัดทำและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน) และอนุกรรมการ (นายสมชาย สาโรวาท) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า คณะกรรมการได้ศึกษา ค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ อำนาจ และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งสมาชิก ตามบทเฉพาะกาล ซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบัน จำนวน ๒๕๐ คน และสมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติหลัก จำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งเลือกมาจาก ๒๐ กลุ่มอาชีพ ซึ่งคณะกรรมการได้ลงพื้นที่ พบประชาชนเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งมาจากการเลือกตั้ง และการเลือกในกลุ่มอาชีพเดียวกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่ายังไม่มีมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ เรื่องดังกล่าวอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนขาดความรู้และความเข้าใจต่อการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา ยังเข้าใจว่าสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง ไม่รู้วิธีการเลือกที่ชัดเจน

ทั้งนี้ คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรเร่งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาให้แก่ประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการและเอกชน อาทิ วุฒิสภา และสถาบันพระปกเกล้า ช่วยเผยแพร่ด้วยอีกทางหนึ่ง ควรอกระเบียบข้อบังคับในการควบคุมดูแล การเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ตลอดจนหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาในการทุจริต รูปแบบต่าง ๆ อย่างรัดกุม มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเพื่อป้องปรามการทุจริต ควรชี้แจงและสร้างความเชื่อมั่นต่อการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เพื่อแก้ไขปัญหา ข่าวลือการจี้ตั้งการสมยอมหรือการฮั้วโดยพรรคการเมืองหรือกลุ่มอื่น ๆ ๒) ข้อเสนอแนะทั่วไป ที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและการประชุมสัมมนา คือ ควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๙ โดยระบุให้ชัดเจนว่า ต้องจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในกี่วันนับจาก ครบวาระ ซึ่งจะเป็นกลไกให้ กกต. ดำเนินการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ชุดใหม่หลังจากหมดวาระชุดเดิม และเสนอให้มีการจัดทำการสำรวจวิจัยทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ของประชาชนหรือเป็นประชามติในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน อาทิ ประเด็นระบอบประชาธิปไตยของไทย ควรจะมีวุฒิสภาหรือไม่ หากมีระบบสองสภา วุฒิสภาควรมีบทบาท หน้าที่และอำนาจอย่างไร และวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาควรเป็นรูปแบบใดที่ดีที่สุด

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุม ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดให้การคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาต้องมีมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้ การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

เกี่ยวกับการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ อาจมีข้อความบางประการขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการสร้างมาตรการเพื่อให้การคัดเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ ๑) กรณีมาตรา ๔๐ (๓) บัญญัติให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ กรณีเช่นนี้เห็นว่า เป็นการเปิดช่องซึ่งอาจทำให้ผู้สมัครไม่ลงคะแนนให้ตัวเองเลย แต่ลงคะแนนทั้งสองคะแนนแก่ผู้สมัครอื่น เล่นพรรคเล่นพวก ส่งผลให้บุคคลนั้นได้รับคะแนนสูงเป็นพิเศษขัดต่อหลักสุจริตและเที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒) แม้กำหนดให้คัดเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ทั้ง ๓ ระดับจะมีข้อกำหนดบางประการเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การจับสลากหรือให้สิทธิผู้หญิงและผู้สูงอายุในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน รวมถึงการกำหนดให้กระบวนการลงคะแนนและนับคะแนนต้องเปิดเผยตรวจสอบได้ เป็นเพียงมาตรการที่แก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ไม่ได้ป้องกันที่ต้นเหตุของความไม่สุจริตที่อาจแฝงเข้ามาในกระบวนการสรรหา จึงเห็นควรให้คณะกรรมการการศึกษาปัญหาและหาแนวทางเพื่อเสนอแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ควรกำหนดให้ผู้สมัครต้องลงคะแนนเสียงให้ตนเองอย่างน้อย ๑ คะแนน หรือหาแนวทางเพื่อป้องกันการสมยอมและการเล่นพรรคเล่นพวกตั้งแต่ต้น เพื่อให้การคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมและได้มาซึ่งสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถ เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน และพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารราชการแผ่นดินตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ นอกจากนี้ เสนอให้ กกต. ควรมีการศึกษาหรือเก็บข้อมูลสำหรับผู้ลงสมัครที่ได้คะแนนเป็น ๐ หรือผู้ลงสมัครที่ไม่เลือกตนเองว่ามีอยู่จำนวนมากน้อยเพียงใด หากไม่เลือกตนเองมีจำนวนมากก็อาจแสดงให้เห็นว่ามีการฮั้วกันได้ รวมทั้ง กกต. ต้องจับตากรณีมีการรวมกลุ่มเพื่อเตรียมเลือกสมาชิกวุฒิสภา ส่วนผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา ประธานคณะอนุกรรมการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า คณะกรรมการเห็นด้วยกับกรณีของบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และได้ตั้งเป็นข้อสังเกตในรายงานว่า การลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ นั้นจะหมายความว่า ผู้ลงสมัครจะไม่เลือกตนเองก็ได้ หรือไม่ อย่างไร ซึ่งการลงสมัครแต่ไม่เลือกตนเองนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการทุจริตการเลือกได้ อีกทั้งได้แจ้งให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาในเรื่องนี้อย่างรอบคอบแล้ว สำหรับประเด็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติขึ้นภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เมื่อรัฐสภาเห็นชอบแล้วก่อนมีผลบังคับใช้ได้ผ่านการตรวจสอบโดยศาลฎีกาศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนในการคัดเลือกทุกระดับ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่หรือนับคะแนนใหม่ ภายใน ๒ วัน โดยคำวินิจฉัยของ กกต. ถือเป็นที่สุด เมื่อ กกต. ได้รับรายงานผู้ผ่านการคัดเลือกระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่า ๕ วัน เมื่อพ้นกำหนดเวลา เห็นว่าการเลือก

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

เป็นไปโดยถูกต้องสุจริต และเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตามรายงานในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ หากภายหลังประกาศรายชื่อ กต. มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการและมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยัง คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป

เมื่อจบการพิจารณาระเบียบวาระเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ประธานของที่ประชุมได้สั่งเลื่อนระเบียบวาระการประชุมที่เหลือไปพิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป โดยการประชุมครั้งถัดไปจะนำระเบียบวาระการประชุมซึ่งเป็นรายงานผลการดำเนินการประจำปี ขององค์กรหรือหน่วยงานที่เสนอต่อวุฒิสภาตามกฎหมายขึ้นมาพิจารณาก่อน เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญ และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบ

เลิกประชุม เวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา

